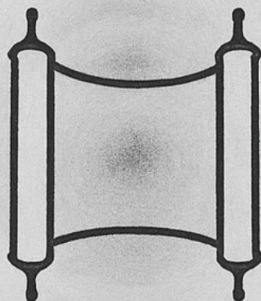

בס"ד

The Maharal Of Prauge

תפארת ישראל

Chapter 11

לע"נ

שְׂרָה מְרִים בֵּת אֲבֵרָה

Dedicated By:

משפחת ליטשקאווסקי

To find more Maamarim and to dedicate one visit:

ChassidusNow.com

The Maharal of Prague

תפארת ישראל

The Splendor of Israel

פרק אחד עשר - Chapter 11

הדבקות בפה' יתברך שמו הוא רק על ידי למיד תורה ולא בשאר חכמות

Cleaving to Hashem, blessed is He, is only through Torah study and not through other wisdoms.

It is not in the heavens, and not distant from us, this question—

לא, בשמים ולא רחוקה מאתנו שאלה זאת,

After it has been clarified to you in the previous chapter that man does not attain the ultimate success through wisdom, but only through cleaving to Him, blessed is He.

אחר שהתבאר לך בפרק הקודם כי לא יקנה האדם ההצלחה האחרונה על-ידי החכמה, רק עם הדבוק בו יתברך.

Therefore, the question: Why doesn't a person attain eternal success through knowledge of the wisdom that deals with the nature of the world, the essence of the spheres, and of the angels, which are called "separate forms"?

ולפיכך השאלה למה לא יקנה האדם ההצלחה הנצחית על-ידי ידיעת החכמה שעומד על ענני הטבע, ומחות הגלגלים, והמלאכים שיקראו צורות נפרדות?

And why is eternal success attained instead through knowing the laws of "The four primary categories of damages" (Bava Kama 2a), the divisions of ovens and stoves (Sanhedrin 7b), and the other laws of the Torah?

והנה קונה ההצלחה בידיעת משפט הנק ארבעה אבות נזיקין (בבא-קמא ב, א), ובחלוקת תנור וכירים (סנהדרין ז, ב), ושאר משפטי התורה?

For if success were attained through wisdom, it would be logical to say that the more wisdom one has, the more fitting he is to achieve eternal success.

שנה הנה שאלה: אם הנה קונה ההצלחה על-ידי חכמה, הנה ראוי לומר שכל אשר הוא יותר חכם ראוי שתהנה על ידו ההצלחה הנצחית.

But the matter is not so. Rather, success through wisdom is only when it brings about cleaving to Him, blessed is He.

אבל אין הדבר כן, רק ההצלחה מה שעל-ידי החכמה יקנה הדבקות בו יתברך.

And now we must seek: which of these areas of knowledge are more fitting for divine attachment—knowledge of the spheres and the nature of the four elements, or knowledge of the laws of the Torah?

ומעתה נבקש, איזה מן הדברים הם יותר ראויים אל הדבוק האלהי—אם הידיעה בגלגלים ובמהות ארבעה היסודות, או הידיעה במשפטי התורה?

Behold, the spheres themselves have no cleaving to Him, blessed is He—so how could one attain ultimate success through them?

והרי הגלגלים בעצמם אין להם דבקות בו יתברך, ואם-כן איך יקנה בזה ההצלחה האחרונה?

And behold, among the things that are known is this: there is nothing more fitting to cleave to Him, blessed is He, than uprightness (yosher);

והנה מן הדברים אשר הם ידועים, כי אין דבר שהוא יותר ראוי להתדבק בו יתברך רק הישר.

And whatever deviates from uprightness becomes distant from Him.

ואשר הוא יוצא מן הישר הוא מתרחק.

The Maharal of Prague

תפארת ישראל

The Splendor of Israel

פרק אחד עשר - Chapter 11

For regarding uprightness itself, there is no designation of departure or distance at all.

כי על הישר לא נקרא שם וציאה ולא שם רחוק כלל

Only that which departs from uprightness can be called distant or outside. In such a case, departure and remoteness apply.

רק שם וציאה נקרא על היוצא מן הישר, ובזה שינוי וציאה ורחוק

And this uprightness is found in the Torah;

והישר הוא בתורה

Therefore, through Torah one attains closeness and attachment to Him, blessed is He,

ולפיכך על ידי התורה הוא שקונה הקרוב והחבור בו יתברך

Because in uprightness there is no estrangement or remoteness at all.

כי אין לישר וציאה כלל

And so it is through the performance of the mitzvos,

וכן על ידי עשיית המצוות

Because the Torah is uprightness itself,

מפני שהתורה היא הישר בעצמו

And uprightness contains no distance; therefore, it is close to Hashem, blessed is He.

והישר אין בו הרחוק, ולכך הוא קרוב אל השם יתברך

Behold the distinction between Israel and one who engages in other wisdoms:

הרי ההפרש שיש בין ישראל, לאשר הוא עוסק בשאר חכמות

For the Torah is uprightness itself, and uprightness is closeness and attachment to Him, blessed is He.

כי התורה היא הישר בעצמו, אשר הישר הוא קרוב וחיבור אליו יתברך

Whereas the other wisdoms do not contain this uprightness.

ואלו שאר חכמות אין בהם הישר

For even "The heavens are not pure in His eyes" (Iyov 15:15),

(שואף "שמים לא זכו בעיניו" (איוב טו, טו

And even "He charges His angels with folly" (Iyov 4:18),

(ואף "במלאכיו ישים תהלה" (איוב ד, יח

For all of them lack uprightness.

אשכלם מחסרי הישר

Therefore, engaging in those subjects lacks uprightness,

ולפיכך ההשגה באלו דברים, אין בהשגה הזאת הישר

Because the engagement is with existents that themselves lack uprightness,

באשר ההשגה היא בנמצאים שהם מחסרי הישר

And therefore, they do not bring a person close to Hashem, blessed is He.

ולכך אינם מביאים הקרוב אל השם יתברך

For even if you say that the Torah deals with material matters,

כי אף אם תאמר שהתורה תעין בדברים הגשמיים

We have already explained this many times—this matter is not comparable.

הלא בארנו דבר זה פעמים הרבה כי אין דבר זה דומה

For the Torah is not interested in the *essence* of physical things themselves,

כי אין התורה מענינת במהות הגשמיים עצמם

The Maharal of Prague

תפארת ישראל

The Splendor of Israel

פרק אחד עשר - Chapter 11

Rather in the actions that a person is to perform as decreed by Hashem, blessed is He—

רק המעשים שיעשה האדם מה שגזר השם יתברך

And His decrees contain uprightness.

וגזרות שלו יש בהם מן הישר

But the analysis of the *essence* of things contains definite deficiency,

אבל העיון במהות הדברים יש בהם מן החסרון
בדאי

For all created things possess some degree of deficiency.

שכל הנמצאים יש בהם מן החסרון

And this point will yet be clarified further soon.

ונדבר זה עוד יתבאר בסמוך

And this matter is extremely insightful in understanding how through the Torah—which is uprightness—it becomes the path to cleaving to Him, blessed is He.

נדבר זה ענין מפלג מאד להבין איך עלי ידי התורה –
היא הישר, והוא הדרך אל הדבוק בו יתברך

And regarding this level and stature, they said in the chapter “Rabbi Akiva” (Shabbos 88a):

ועל מדרגה ומעלה זאת אמרו בפרק רבי עקיבא
:)) (שבת פח, א

That Galilean expounded before Rav Chisda: Blessed is the Merciful One who gave us a threefold Torah to a threefold people through a third-born, on the third day, in the third month.

דרש ההוא גלילאי עליה דרב חסדא: בריך רחמנא
דיהיב לן אוריין תליתאי, לעם תליתאי, עלי ידי
תליתאי, ביום תליתאי, בנרחא תליתאי

And the explanation of this idea is that it comes to praise the Holy One, blessed is He, for the Torah that He gave us.

ובאור ענין זה, שפא לתת שבת אל
הקדוש-ברוך-הוא על התורה שנתן לנו השם יתברך

For all created beings inherently possess deficiency, since no created thing is without deficiency,

שכל הנבראים, מעד שיש בהם חסרון, כי אין נברא
בלא חסרון

And anything that contains deficiency also carries deviation and distance from uprightness—since it is lacking.

וכל בעל חסרון יש בו וציאה מן הישר, שהרי יש בו
חסרון

Therefore, a person who investigates such things cannot attain perfection and elevation,

וילכך האדם המעיין בדברים כמו אלו, אינו קונה
המעלה והשלימות

For all these things themselves are inherently deficient.

במה שכלם הם בעלי חסרון בעצמם

But this is not the case with the Torah,

ולא כד התורה

For it is the decree of Hashem, blessed is He, and it is complete uprightness.

שהיא גזרת השם יתברך, שהוא הישר לגמרי

And this is what he said: "Blessed is the Merciful One who gave a threefold Torah."

ונה שאמר: בריך רחמנא דיהיב אוריין תליתאי

For everything that is structured in a threefold manner contains uprightness, for the third element, which is in the middle, does not veer from uprightness—neither to the right nor to the left.

שכל דבר המשולש הוא שיש בו הישר בעבור
השלישי, שהוא באמצע, אין נוטה מן הישר לא לימין
ולא לשמאל

The Maharal of Prague

תפארת ישראל

The Splendor of Israel

Chapter 11 - פרק אחד עשר - פֶּרֶק

But when there are two without a third, there is no uprightness—because there is no middle, which is the essence of uprightness.

וכאשר יש שנים בלא שלישי, אין כאן ישר, שאין כאן האמצעי, שהוא הישר.

And so he said: “Blessed is the Merciful One who gave us a threefold Torah,” meaning: the words of Torah never deviate from the upright path.

וקאמר: בריך רחמנא דיהיב לן אוריין תליתאי – שדברי התורה אינם יוצאים מן הישר.

And He gave it to a threefold people, those who possess uprightness.

ונתן אותם לעם תליתאי, לאשר יש בהם הישר.

Because Jacob was the third among the Patriarchs, he is called *Yeshurun* (Yeshayahu 44:2), from the root *yosher* (uprightness),

ומפני כי יעקב היה השלישי לאבות, נקרא יעקב, "ישורון" (רשעיה מד, ב), מלשון ישר.

for he was the middle between Avraham and Yitzchak.

שהוא אמצעי בין אברהם ובין יצחק.

And Israel, who are the threefold people, are thus called those who possess uprightness—

וישראל שהם עם תליתאי, מורה שיש בהם הישר.

they are called *Yesharim* (upright ones) (Bamidbar 23:10), and also *Yeshurun*—

ונקראים ישראל "ישרים" (במדבר כג, י), וגם – "ישורון"

“And He was King in Yeshurun” (Devarim 33:5).

(ויהי בישורון מלך) (דברים לג, ה).

And He gave it through the third, which is Moshe.

ונתן אותם על ידי תליתאי, שהוא משה.

For the fact that Moshe was the third indicates that he possessed uprightness.

כי מה שהיה משה שלישי, מורה שיש בו הישר.

And when you consider the character of Moshe, you will realize that he possessed the quality of uprightness to the highest degree.

וכאשר תעמד על מדת משה, תדע שהיה בו ביותר מדת הישר.

For at the beginning, when he saw an Egyptian striking a Hebrew man (Shemos 2:11), he executed justice upon him—this was out of uprightness.

כי תחלת וציאתו ראה איש מצרי מכה איש עברי (שמות ב, י"א), והיה עושה בו דין. ודבר זה מצד הישר.

And the next day, he said to the wicked one: “Why do you strike your fellow?” (Shemos 2:13)—this too stemmed from the uprightness in Moshe.

ואחר כך ביום השני אמר לרשע: "למה תכה רעך" (שם פסוק י"ג), שכל זה ממדת הישר שהיה במשה.

And later, when he arrived in Midian, “The shepherds came and drove them away, but Moshe rose and saved them” (Shemos 2:17)—all of this from Moshe’s uprightness.

ואחר כך כשבא למדין: "ויבאו הרעים ויגרשו, ויקם משה וישען" (שם פסוק י"ז), וכל זה ממדת הישר.

And he said: “In the third month”—that is, the month is the third from Nissan; it is balanced and centered.

וקאמר: ברח תליתאי, שהחדש הוא השלישי, בשביל שהחדש הוא שלישי לניסן, שנה וממצע.

The Maharal of Prague

תפארת ישראל

The Splendor of Israel

Chapter 11 - פרק אחד עשר

For immediately after that, nature begins to veer due to the intensification of heat.

כי מייד אחר-כך מתחיל הציצה מן השווי בתגברת החום.

But during this month, the time is very balanced, and nothing veers to any extreme—and this is known.

אבל בחדש הזה הזמן הוא בשווי מאד, ולא יצא חוץ לקצה בשום דבר, וזה ידוע.

And on the third day—from the day that Hashem spoke—because the third inherently possesses the quality of uprightness, as we have said.

וביום תליתאי, מיום שדבר הקדוש-ברוך-הוא, בעבור כי השלישי יש בו סגלת הישר כמו שאמרנו;

Therefore, it says (Shemos 19:11): “And be ready for the third day.”

ולפיכך אמר (שמות י"ט, י"א): "והיו נכנים ליום השלישי."

And all of this is for the sake of the greatness of the Torah, which is uprightness itself.

והכל הוא בשביל מעלת התורה, שהיא הישר בעצמה.

Therefore, if Israel were not upright, it would not have been possible for the Torah—which is absolute uprightness—to be given to them.

ולפיכך אם לא היו ישראל ישרים, לא הנה אפשר שתנתן להם התורה שהיא הישר הגמור.

And likewise, if Moshe had not been completely aligned with uprightness, he would not have been worthy for the Torah to be given through him.

וכן אם לא הנה משה מסכל לישר, לא הנה ראוי שתנתן התורה על ידו.

So too, the time had to be prepared accordingly.

וכן הזמן גם-כן צריך שיהיה מוכן לו.

[NOTE: Summary

The text establishes that true closeness to Hashem (דבקות בה) is attained *only* through the Torah, because the Torah embodies ישר (uprightness or straightness) in its purest form. All other wisdoms, such as philosophy or natural sciences, deal with creations that inherently possess חסרון (deficiency) and therefore cannot lead to complete spiritual elevation.

The Torah, by contrast, is a divine decree, completely upright and without deficiency. This uprightness is symbolized by the number three (שלושה)—a balance between extremes—and that motif is echoed in every aspect of the giving of the Torah: it was given in the third month, to a threefold people, through a third-born leader (Moshe), on the third day. Each of these elements signifies equilibrium and centrality, the core traits of ישר.

Moshe is held up as the paradigm of divine uprightness, consistently acting with justice and moral clarity, from his confrontation with the Egyptian to defending the daughters of Yisro in Midian. Only someone with such clarity of ישר could be the conduit for transmitting the Torah.

Even the timing of the giving of the Torah reflects this idea: the third month (Sivan) is a balanced time climatically, not leaning to heat or cold—just as the Torah is spiritually balanced.

The Maharal of Prague

תפארת ישראל

The Splendor of Israel

Chapter 11 - פרק אחד עשר

Thus, for the Torah—the ultimate form of divine uprightness—to be received, it required:

1. A nation characterized by uprightness (Yisrael/Yeshurun),
2. A leader embodying uprightness (Moshe), and
3. A time aligned with uprightness (the balanced month and day).

Key Points

1. True Devekus (cleaving to God) comes only through Torah, not other wisdoms.
2. Torah = Yosher (uprightness). It is the direct, untainted path to Hashem.
3. Other wisdoms lack this perfection because they deal with created entities, which by definition are deficient and not entirely upright.
4. The number three symbolizes balance and uprightness—neither leaning to the right nor left.
5. The Torah was given with the theme of "three":
 - To a threefold people (Kohanim, Levi'im, Yisrael),
 - Through the third patriarch (Yaakov/Yeshurun),
 - By the third child (Moshe),
 - In the third month (Sivan),
 - On the third day (preparation before Matan Torah).
1. Moshe's actions throughout his early life (defending the oppressed, rebuking injustice) show he was inherently aligned with the Torah's uprightness.
2. Time and setting had to be spiritually "straight" and balanced for the Torah to be given.

END NOTE]

For the greatness of the Torah lies in its uprightness, a quality not found in any created being.

כי מעלת התורה מצד הישר, שלא תמצא בכל הנבראים.

It is proper to give praise and thanks to Hashem, blessed is He, for giving us a threefold Torah,

וראוי שייתן שבח והודאה אל השם יתברך שנתן לנו תורה תליתא

because this is the Torah's highest distinction: that it is uprightness itself.

כי זהו מעלה העליונה על הכל שיש לתורה, במה שהיא הישר.

Not so with all created beings—they all deviate from uprightness.

ולא כן הנבראים כולם, יש להם וציאה מן הישר

The Maharal of Prague

תפארת ישראל

The Splendor of Israel

Chapter 11 - פרק אחד עשר -

For the deniers of Torah lack uprightness—even if they possess all forms of knowledge.

פי מכחישי התורה אין להם הישר; ואף אם יודעים כל החכמות

As it has been clarified: “Even the heavens are not pure in His eyes” (Iyov 15:15), and “He places error in His angels” (Iyov 4:18).

הרי התבאר: "שמים לא זכו בעיניו" (איוב טו), "ובמלאכיו ישים תהלה" (איוב ד, יח)

These are not expressions of upright perception.

ואין זה השגת הישר

For uprightness is specifically that learning which is fitting to lead to attachment to Hashem, blessed is He.

פי הישר הוא ההשגה בפרט שראוי שעלי ידי זה יהיה חבור בהשם יתברך

Therefore, whatever one attains through it—great or small—is true uprightness,

ולכך כל דבר שמשיג בזה, הן גדול הן קטן, הוא הישר האמתי

and through this one can cleave to Hashem, not through knowledge of other wisdoms.

וראוי שיהיה עלי ידי זה הדבקות בו יתברך, לא בידיעת שאר החכמה

As it is alluded to (Niddah 73a): “Whoever reviews halachos is assured to be a son of the World to Come,” as we explained above.

וכמו שרמזו בזה (נדה עג, א): כל ששונה הלכות מבטח שהוא בן עולם הבא, וכמו שפרשנו למעלה

Therefore, it is through Torah and mitzvos that one should acquire the World to Come, and nothing else, in addition to what we already explained above.

לכך התורה והמצוות על ידם ראוי שיקנה עולם הבא, ולא זולת זה, נוסף על הדברים שפרשנו למעלה

And there is no distinction whether the study is in great or small matters; what matters is the value and stature of the learning,

ואין חלוק בין שהעיון הוא בדבר גדול או בדבר קטן, רק דבר זה הוא חשיבות ומעלת

as long as one is engaged with the decree of Hashem upon His creations, in which uprightness resides.

ההשגה, באשר עוסק בגזרת השם יתברך על בראיו, שיש בהם הישר

And this is the ultimate highest stature, and it is fitting to offer the greatest praise for this.

וזהו תכלית המעלה העליונה, וראוי שיהיה השבח הגדול על זה

If so, what wonder is there in saying that success is acquired by a person through the Torah—because of the uprightness in the Torah?

ואם כן, מהו התמיהה על זה לומר שההצלחה נקנית לאדם על ידי התורה, מפני הישר שבתורה

For it is known that there is nothing more fitting to bring about cleaving to Him, blessed is He, than uprightness.

אחר שידוע כי אין דבר ראוי שיבוא אל הדבוק בו יתברך כי אם הישר

For anything that is upright has no deviation or distance.

שכל דבר ישר אין בו וציאה ורחוק

The Maharal of Prague

תפארת ישראל

The Splendor of Israel

Chapter 11 - פֶּרֶק אֶחָד עָשָׂר

But all other things, because they are lacking in uprightness, possess deviation and distance.

אָבֵל אֲשֶׁר הַדְּבָרִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵם מִחֲפָרִים הַיָּשָׁר, יֵשׁ בָּהֶם יִצְיָאָה וְרַחֲיוּק

And this is already clearly explained.

וְנִדְבָר זֶה מִבְּאֵר בְּיוֹתֵר

It is impossible that uprightness should exist in any created being in and of itself;

וְאִי אֲפָשָׁר שִׁיְהִיָּה הַיָּשָׁר בְּשׁוּם נִמְצָא בְּצַד עֲצָמוֹ

Therefore, study of anything else does not grant the attainment of uprightness—except for the Torah, which is uprightness.

אִם־כֵּן הַהֲשָׁנָה בּוֹ אֵין בּוֹ הַשְׁגַּת הַיָּשָׁר, חוּץ מִן הַתּוֹרָה שֶׁהִיא הַיָּשָׁר

Behold then the matter of Torah: it is fitting that success should come through the Torah specifically, and not through anything else—

הֲרִי לֹךְ עֲנִנּוּ הַתּוֹרָה, וְשָׂרְאוּי שְׁתִּהְיֶה הַהֲצָלָה עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה דִּוְקָא, וְלֹא בְּזוּלָתָהּ זֶה

whether through the performance of mitzvos of the Torah, which are uprightness,

הֵן בְּמַעֲשֵׂה מִצְוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהֵם הַיָּשָׁר

or through comprehension of the Torah, which is uprightness itself—

אוֹ בְּהִשְׁגַּת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא הַיָּשָׁר בְּעֲצָמוֹ

for both lead to closeness and cleaving to Him, blessed is He.

וְהֵם הַקְּרוֹב וְהַדְּבִיק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ

The second reason why it is more fitting that success should come through the Torah rather than through anything else:

הַעֲנִנּוּ הַשְּׁנִי אֲשֶׁר יוֹתֵר רְאוּי שְׁתִּהְיֶה הַהֲצָלָה עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, מִמָּה שְׁתִּהְיֶה בְּזוּלָתָהּ זֶה

It is known that the greatness of study depends on the greatness of the subject.

כֹּאֲשֶׁר נֹדַע כִּי מַעֲלַת הַהֲשָׁנָה לְפִי מַעֲלַת הַנוֹשֵׂא

For if one were to increase wisdom and intention in the craft of shoemaking, adding much intellectual depth, it would amount to nothing—because the subject itself is worthless.

שֶׁאִם הָיָה מְרַבֵּה חֻכְמָה וְכוּנָה בְּמִלְאכַת הָרֶצָּעָנוּת, וְהָיָה מוֹסִיף דְּבָרֵי חֻכְמָה מְאֹד, אֵין זֶה נִחְשָׁב לְכֻלּוֹם, כִּי אֵין הַנוֹשֵׂא שֶׁל כָּלּוֹם

Similarly, if someone learns wisdom and understanding about the elements and celestial spheres, the subject in and of itself is insignificant—

וְכֵן אִם הוּא לְמוֹד חֻכְמָה וְכוּנָה בְּעֲנִנּוּ הַיְסוּדוֹת וְהַגְּלָגָלִים, אֵין הַנוֹשֵׂא מִצַּד עֲצָמוֹ נִחְשָׁב

for all created beings in the world do not possess complete perfection.

שֶׁכָּל הַנִּבְרָאִים בְּעוֹלָם אֵין בָּהֶם הַשְּׁלֵמוֹת הַגָּמוּר

Therefore, when one acquires knowledge in these areas, whose subjects are not inherently lofty, this cannot be a person's ultimate success.

וְלִפְיָכֵךְ כֹּאֲשֶׁר קוּנָה הַיְדִיעָה בְּאֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁאֵין מַעֲלָתָם בְּעֲצָמָם כָּל־כָּךְ, אִי אֲפָשָׁר שִׁיְהִיָּה זֶה הַצָּלָתוֹ שֶׁל אָדָם הָאַחֲרוֹנָה

But the Torah, which is the ways of Hashem, blessed is He, and His decrees which He has issued—

אָבֵל הַתּוֹרָה שֶׁהִיא דְּרָכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּגְזֵרוֹתָיו אֲשֶׁר גָּזַר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ

The Maharal of Prague

תפארת ישראל

The Splendor of Israel

פרק אחד עשר - Chapter 11

And consider this: when one acquires knowledge in the four principal categories of damages (Arba Avos Nezikin)—this means he acquires knowledge in ox and pit—or if he gains understanding in matters of man and his conduct alone—

It might seem to you that greater stature lies in acquiring knowledge of the celestial spheres and similar created things.

That question would be difficult—if acquiring knowledge of man himself and what relates to man were the goal.

But the Torah is a decree from Hashem, blessed and exalted is His Name—

and it is above man—just as the entire Torah is above man—for it is a decree that transcends him.

Therefore, when a person acquires knowledge in even one section such as the four Avos Nezikin, or similar laws of Torah, it is considered that he has acquired knowledge of Hashem's exalted decree upon man's behavior.

And this is the great difference between Torah knowledge and knowledge of the spheres and elements themselves:

These created things themselves are not truly elevated, for “even the heavens are not pure in His eyes” (Iyov 15:15), and “He places error in His angels” (Iyov 4:18)—

so one has not acquired anything of real spiritual stature through them.

But knowledge in Torah—even if it is in ox or donkey, or in other things that are not important in themselves—

the value of that learning does not lie in the matter itself,

rather, it lies in the fact that these are Hashem's decrees—exalted is His Name—upon His creations.

And this is the spiritual stature of such knowledge.

And even though we said that the entire Torah and its commandments are statutes and laws relevant to man,

and even though we said that Hashem, blessed and exalted is His Name, has no interest in whether one slaughters from the neck or from the nape—only that this is what is fitting for man—

ואל יחשב כפאשר קונה הידיעה בארבע אבות נזיקין, שהוא קונה הידיעה בשור ובור, או שקנה ידיעה בענין האדם ובהנהגתו בלבד.

ויקשה לה כי הנה יותר במדרגה פאשר יקנה ידיעת הגלגל, וכיוצא בזה מן הנמצאים.

דבר זה הנה קשיא אם הנה קונה ידיעה באדם עצמו, והמגיע אל האדם, אז הנה אפשר לשאול קשיא זאת.

אבל התורה היא גזרה מן השם יתברך ויתעלה שמו,

והיא לעל על האדם, כמו שהיא כל התורה כלה, שהיא גזרה ועל על האדם.

לכך פאשר יקנה האדם הידיעה בהיקף ארבעה אבות נזיקין, וכיוצא בו ממשפטי התורה,

נחשב זה שקנה הידיעה בגזרת השם יתברך ויתעלה שמו, אשר גזר על האדם הנהגתו

וזהו ההפרש הגדול שיש בין ידיעת התורה, והידיעה בענין הגלגלים והיסודות עצמן.

כי עצמן של דברים אלו אינם כליכף במדרגה, כי "אף שמים לא זכו בעיניו" (איוב טו, טו), וגם ("במלאכים ישם תהלה" (איוב ד, יח),

ואם-כן לא קנה דבר מעלה כלל.

אבל הידיעה בתורה, אף אם הידיעה בשור וחמור, ובשאר דבריה אשר אינם חשובים בצד עצמם

, אין המדרגה של השנה הזאת בצד עצמם

[רק] בצד שדברים אלו הם גזרת השם יתברך [ויתעלה שמו על הברואים

וזהו מדרגת הידיעה הזאת

ואף כי אמרנו כי התורה כלה ומצותיה הם חקים, ומשפטים אשר לאדם שייכים

אף כי אמרנו כי לא אכפת אל השם יתברך

ויתעלה שמו אם שוחט מן הצואר או מן הערף,

רק כי כך ראוי אל האדם.

The Maharal of Prague

תפארת ישראל

The Splendor of Israel

פרק אחד עשר - Chapter 11

Nevertheless, everything is ordered by Hashem, blessed and exalted is He, arranged by Him.

And in this regard, one who engages in Torah is one who engages in the divine order arranged by Hashem,

and this is not something based in man at all.

On the contrary, the decree is above man.

Therefore, this knowledge is not considered as knowledge one acquires about man, but rather knowledge of the decree of Hashem and His divine system.

And this is the opposite of acquiring knowledge about the celestial spheres, where one gains knowledge of the things themselves—which is not a lofty spiritual level at all.

And when a person thinks that by analyzing the essence of the elements, the plants, and the living beings, he has attained a great level—

this is only because this matter is hidden from people.

And he thinks that since he has mastered a form of knowledge that is not easy, he has achieved something very great—because the knowledge is obscure.

But this is not the case.

For if so, one who attained deep expertise in carpentry—something others cannot do—would also be considered as having attained something lofty.

And we would say likewise that he reached something great—but that is not the case.

And from here, what comparison is there between the words of Torah and knowledge of all created things?

Can that which is acted upon be compared to the One who acts?

For knowledge of all created things is merely knowledge of the created being and its essence, which holds no intrinsic spiritual level—

unless this knowledge is acquired for the purpose of recognizing the One who created all.

מכל מקום הכל מסדר השם יתברך ויתעלה שמו, אשר סדר מאתו יתברך.

ומצד הנה, העוסק בתורה הוא העוסק בסדר אשר סדר השם יתברך.

ואין זה דבר מצד האדם.

ואדרבה, הגזרה היא על האדם.

אם-כן, אין הידיעה הזאת מתחכמת שיקנה ידיעה באדם, רק הידיעה בגזרת השם יתברך וסדר שלו.

ודבר זה הפוך כאשר יקנה הידיעה בגלגלים, שהוא בידיעת עצמו, ואין זה מדרגת מעלה כלל.

ומה שהאדם חושב כי כאשר עומד על מהות היסודות והצמחים ובעלי חיים, שקנה מדרגה גדולה,

זה הוא בשביל שהדבר הזה נעלם מבני אדם.

וחושב כאשר השיג ההשגה שאינה קלה, השיג לדבר גדול מאד, להעלם ההשגה.

ואין הדבר כך.

שאם-כן, מי שהשיג השגה עמוקה בנגרות, שלא היו יכולים לעשות שאר בני אדם.

יומר גם-כן בזה שהגיע לדבר גדול, וזה אינו.

ומעתה מה דמיון יש לדברי תורה אל הידיעה? בבנבראים כלם?

וכי מתדמה הפעול אל אשר פועל?

פי הידיעה בכל הנבראים היא ידיעת הנברא שהוא, ומהותו, שאין בזה מדרגה של כלום.

רק אם קנה הידיעה בהן לעמד על הפועל שברא הכל.

The Maharal of Prague

תפארת ישראל

The Splendor of Israel

Chapter 11 - פרק אחד עשר

For in the end, knowledge of the created being is only as it is a creation from the Creator, blessed and exalted is His Name.

וסוף סוף, הידיעה בנברא – במה שהוא נברא מן הבורא יתברך ויתעלה שמו.

But knowledge of the Torah is knowledge of the decree of the King, Hashem Tzevakos Himself.

אבל ידיעת התורה, היא הידיעה בגזירת המלך ה' עצמות עצמו.

And even though it is called the Torah of man, that is only in regard to the receiver of the decree.

ואם כי היא תורת האדם, זהו מצד המקבל הגזירה.

But the decree itself is the decree of Hashem, blessed and exalted is He—and this is not considered knowledge of a created being at all.

אבל הגזירה עצמה, גזירת השם יתברך ויתעלה שמו תקרא, והנה זה לא נקרא הידיעה בנברא כלל.

Therefore, we say that if one acquires knowledge of the essence of man and his limbs, and everything that relates to man, that knowledge is of no consequence unless it serves to know the work of the One who fashioned all.

לכן אנו אומרים שאם יקנה הידיעה במהות האדם ובאבריו, ובכל אשר מגיע אל האדם אין הידיעה של כלום, אם לא יהיה רק כדי לדעת פועל יוצר הכל.

But when one acquires knowledge in the law of ovens and stoves (Sanhedrin 7b), he acquires eternal success.

וכאשר ישיג הידיעה במשפט תנור וכירים (סנהדרין ז, ב), הוא יקנה הצלחה נצחית.

And the difference between these two types of knowledge is well known to every wise and understanding person.

והפרש דבר זה ידוע לכל איש חכם משכיל.

For knowledge of man himself is not all that significant.

כי ידיעת האדם בעצמו אינה נחשבת כל-כך.

But knowledge of human law is knowledge of Hashem's decrees, and it does not pertain to man but to the King, Hashem, who issues the decree as a king issues a command from His kingship.

והידיעה במשפטי האדם, היא הידיעה בגזירותיו יתברך, אשר אין זה מתניחם אל האדם, כי אם אל המלך ה', אשר גוזר גזרה זאת כמלך הגוזר מצד מלכותו, ואליו מתניחם.

And this is the spiritual stature of knowledge in the mitzvos.

וזהו מעלת הידיעה במצוות.

Therefore, in all forms of wisdom where the intellect is attached to materiality, the comprehension is not complete—since it is dependent on the physical.

לכן, במה שכל השגת החכמה הוא מצרף אל החומר אשר השיג בו, ואין זה משכל גמור, שהרי הוא נסמך אל החומר.

And even when one comprehends the angels, who are separate from physicality, it is still impossible that they should be entirely disconnected from some trace of material attachment.

ואף באשר הוא משיג במלאכים, שהם נבדלים מן הגשמות, אי אפשר שלא יהיה אף למלאכים שום צירוף אל החומר.

For the level of absolute abstraction from physicality exists only in Hashem, blessed is He, who is holy and completely removed from matter.

כי מדרגה זו – שהיא הפשטה מן החומר לגמרי – אינה כי אם אל השם יתברך, שהוא קדוש, נבדל מן החומר לגמרי.

The Maharal of Prague

תפארת ישראל

The Splendor of Israel

פרק אחד עשר - Chapter 11

Therefore, we sanctify Hashem by saying “Kadosh,” meaning: He alone is separate and holy, removed from all matter.

ולכך מקדישין את השם יתברך לומר קדוש, כלומר: שהוא יתברך בלבד נבדל וקדוש מן החומר.

And this is the meaning of sanctification in all places.

וזהו ענין הקדשה בכל מקום.

Therefore, even knowledge of the angels is not pure intellect, for it cannot be entirely detached from matter.

ולפיכך אף ההשגה במלאכים אינה שכל גמור. פשוט שלא יהיה צורך אל החומר.

Even if they have no body, they still possess some level associated with physicality.

כי אף אם אינם בגוף, יש להם בחינה מה מצרפת אל הגוף.

And if angels were entirely removed from physicality, G-d forbid to say so—for then what distinction would remain between them and the Most High, blessed is He?

ואם היו המלאכים נבדלים לגמרי מן הגוף, חס ושלום לומר כן; שאם כן, מה היה הבדל ביניהם? ובין העליון יתברך.

But the Torah, as a decree from Hashem, blessed is He, is not dependent on anything. It is pure wisdom. It is holy Torah.

אבל התורה, במה שהיא גזרת השם יתברך, אינה נסמכת על שום דבר, והיא חכמה בלבד, והיא תורה קדושה.

And even though the Torah connects to material matters, that is of no significance.

ואף כי התורה נסמכת אל הדברים הגשמיים, זה אינו כלום.

For if the mitzvos of the Torah were binding due to the material itself—like the ox’s logic being compelled by the ox—then it would be possible to say such a thing.

כי אלו היו מצוות התורה בענין זה, שהיה משפט השור מתחייב מן השור, כמו שמתחייב משפל השור מן השור בעצמו, היה אפשר לומר כן.

But the laws of the Torah are binding from Hashem, blessed is He, who decrees the Torah's rulings upon man: that he should behave thus and thus.

אבל משפטי התורה מתחייבים מן השם יתברך, הגוזר גזרת התורה על האדם שינהג כן וינהג כן.

This does not derive from the material itself—it is the decree of the King, and not merely a function of the material world.

דבר זה אינו נסמך על דבר גשמי, רק שהם גזרות על האדם מן השם יתברך, לא מן הדבר הגשמי בלבד, כמו שהתבאר למעלה.

For the mitzvos of the Torah are decrees from Hashem based on His ultimate truth, as we explained above.

כי מצוות התורה, גזרה מן השם יתברך מצד אמתתו, וכמו שהארקנו למעלה.

Thus, the Torah is pure intellect not dependent on anything, because it is Hashem’s decree.

והרי התורה שכל בלתי נסמך על דבר, לפי שהיא גזרת השם יתברך.

Therefore, even though the mitzvos are in physical matters, their bond is not with the physical itself, since they do not arise from the material, but are the decree of the King who is above all.

ולפיכך, אף כי המצוות הם בדברים הגשמיים, אין להם יחוס אל הגשמי, אחר שהם אינם מצד הדבר הגשמי, רק שהוא גזרת המלך לעליו.

[NOTE: Summary

The Maharal of Prague

תפארת ישראל

The Splendor of Israel

Chapter 11 - פֶּרֶק אֶחָד עָשָׂר

This concluding section distinguishes Divine Torah wisdom from all other forms of knowledge, including that of angels and natural philosophy. It explains that all non-Torah knowledge is either rooted in or dependent upon materiality—even the loftiest creations such as angels retain some association with form or limitation.

In contrast, Torah wisdom is entirely distinct. It is not a derivative of the material world but a direct decree of Hashem, who is completely separate from creation. Even when Torah relates to physical entities (like laws of an ox or oven), those laws do not emerge from the nature of the physical object but are superimposed by Divine command.

Thus, the value of Torah and mitzvos is not due to their content or form, but due to the source: they come directly from the will of the King, Hashem. This is what makes Torah a pure, holy, unembodied intellect—a completely transcendent and eternal truth, unmatched by any other domain of wisdom or philosophy.

Key Points

1. All non-Torah wisdom (even knowledge of angels) is connected to materiality and thus limited.
2. True abstraction from matter exists only in Hashem, who is absolutely holy and separate.
3. The holiness of Torah is not in the subject it discusses but in the fact that it is a Divine decree.
4. Even though mitzvos involve physical things, their origin and authority come from Hashem, not from the material world itself.
5. Torah law is not logically or naturally compelled from objects (e.g., an ox doesn't "cause" its halacha); it is commanded by Hashem.
6. Therefore, Torah is pure intellect, unbound by form or matter—a spiritual reality above creation.
7. Engaging in Torah connects one not to creation, but to the Creator Himself, since it is His revealed will. **END NOTE]**

And even if you say that it is also possible to have understanding and intellect in the framework through which Hashem, blessed is He, ordered all the created things—

and if man likewise understands other things, he also understands the structure Hashem created—

וְאִם אַתָּה אומֵר אֲנִי גַם כֵּן אֶפְשָׁר שִׁיְהִי מִשְׁכִּיל
וּמִבֵּין בְּחֵדֶר אֲשֶׁר סִדֵּר הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ אֶת הַנִּמְצָאִים
בָּלֵם,

וְאִם כֵּן גַּם כֵּן כֶּאֱשֶׁר מִבֵּין בְּשָׂאֵר דְּבָרִים, הוּא מִבֵּין
גַּם כֵּן בְּסִדֵּר הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ.

The Maharal of Prague

תפארת ישראל

The Splendor of Israel

Chapter 11 - פֶּרֶק אֶחָד עָשָׂר

there is still a difference: that framework is the framework of the lowly things themselves that Hashem, blessed is He, created and ordered.

חלוק י"ש: כי אותו סדר – הוא בעצמו, הם הדברים המתחתונים אשר ברא השם יתברך וסדר אותם.

Ultimately, the understanding is in those things and their structure for sustaining existence.

וסוף סוף, ההשגה היא באותם הדברים וסדר קיומם.

And although Hashem, blessed is He, arranged them, that arrangement pertains to the things themselves.

ואף כי השם יתברך סדר אותם, הרי הסדר הזה שיהיה לעצמם, על אותם דברים.

But this is not so with the Torah. Although the Torah is a system for human action, the Torah is above man.

מה שאין כן בתורה. אף ודאי שהתורה היא סדר האדם, אין סדר הזה שיהיה ראוי לעשות לאדם שהוא בעל חומר ונפש.

On the contrary, the entire Torah is above man.

אדרבה, כל התורה היא לעל על האדם.

And since the Torah is above the physical man, the structure does not relate to the material at all.

ומאחר שהתורה היא לעל על האדם הגשמי, אם-כן אין הסדר מתייחס אל החומר כלל.

Rather, this structure is proper for the intellectual human inasmuch as the intellect within him accepts Hashem's decree upon him.

רק כי הסדר הזה הוא שיהיה ראוי אל האדם השכלי, מצד השכל שבו מקבל גזרת השם יתברך עליו.

And this is not called the structure of nature.

ולא נקרא זה סדר הטבע.

We already said above that the Torah, which is a structure for the actions man shall perform, is intellect.

וכבר אמרנו לה כי התורה שהיא סדר מעשה האדם אשר יעשה האדם, הם שכלים.

For although man is connected to nature, his actions are not based in nature—as we elaborated at length—and understand this well.

כי אף שהאדם הוא מתייחס אל הטבע, מכל מקום מעשיו בלי מתייחסים אל הטבע, כמו שהארכנו מאד, והבן דבר זה.

If so, Torah is absolute intellect, and for this reason Torah is called "light"—as it says (Mishlei 6), "For a commandment is a lamp and Torah is light."

ואם-כן, התורה היא שכל גמור, וכשכיל טעם זה תקרא התורה 'אור' שנאמר (משלי ו): כי נר מצוה ותורה אור.

The explanation: the individual mitzvah is like a lamp, which is specific, but the Torah in its totality is a great light.

פרוש, כי המצוה הפרטית היא כמו נר, שהיא פרטי, והתורה בכללה היא אור גדול.

And light is further removed from material than a lamp, since a lamp is a small, individual entity and does not contain the full spectrum of light.

והאור רחוק מן החומר יותר מן הנר, מפני קטנותו. שהאור נר יחיד, אין בו מדרגת האור כל כך.

But light, which is not a particular thing, has a greater degree of abstraction and is more pure intellect.

אבל האור, שאינו דבר פרטי, יש לו מדרגה יותר, והוא פשוט יותר.

The Maharal of Prague

תפארת ישראל

The Splendor of Israel

Chapter 11 - פֶּרֶק אֶחָד עָשָׂר

Therefore, the Torah as a whole is more abstract intellect.

ולפיכך, התורה בכללה – שכל פשוט יותר.

The Torah is not composed of separate segments, each mitzvah standing alone, but all the mitzvos of Torah connect to one unified intellect.

שאין התורה חלוקה כל מצוה ומצוה לפני עצמה, רק כל המצוות שבה מתחברים אל משכל אחד פשוט.

Therefore, the Torah as a whole is called “light,” because it is more abstract and unified.

ולפיכך, כל התורה תקרא 'אור', שהוא פשוט יותר.

But the mitzvah, which is an individualized attainment, does not possess the simplicity of intellect as much—

אבל המצוה שהיא השגה יחידית, ואין משכל המצוה, היחידית פשוט כל-כך,

for the greater the intellect, the greater is its simplicity.

[כי] לפי גדל המשכל, הוא פשיטותו]

And therefore the mitzvah is called “lamp,” and the Torah is called “light.”

ולכך, המצוה נקראת נר, והתורה אור.

Even though we explained a different interpretation of this above (in Chapter 4), and that is the primary one,

אף כי פרשנו פרוש אחר בזה בסמוך (פרק ד'), והוא עקר.

nevertheless, the fact that the Torah is called “light” teaches that the Torah is the most abstract intellect of all—

מכל מקום, מה שנקראת התורה אור, יורה זה: כי התורה משכל פשוט יותר מכל

and for that reason, it is called “light.”

לשכלך נקראת התורה אור

And in this, it is distinguished from all other forms of knowledge.

ובדבר זה, היא מיוחדת מבין שאר השכלות

And behold, you have three clear matters, when you understand these points—

והרי לך שלשה דברים ברורים כאשר תבין הדברים האלה:

that acquisition of eternal success comes only through Torah and nothing else.

כי אין קנין ההצלחה רק על-ידי התורה, ולא זולת זה.

And this will be further clarified.

ועוד יתבאר

[NOTE: Summary

This discourse, a deep philosophical exposition by the Maharal of Prague, presents a comprehensive argument for why Torah is the only true path to eternal success and true knowledge, surpassing all other wisdoms, sciences, and even the understanding of celestial beings like angels.

The Maharal begins by stating that deveikus (cleaving) to Hashem cannot be achieved through natural wisdom or philosophical speculation, but only through the study and fulfillment of Torah and mitzvos. This is because all other wisdom is grounded in the study of creation—which is inherently limited and composite—whereas Torah is the revealed will and decree of the Creator Himself, and therefore transcends creation entirely.

The Maharal of Prague

תפארת ישראל

The Splendor of Israel

פרק אחד עשר - Chapter 11

Even the study of angels or galgalim (celestial spheres) does not escape the bounds of creation, because these too retain some trace of connection to matter or form, and thus are not purely abstract intellect. In contrast, Torah is pure, abstract seichel (intellect), because it does not derive from the natural qualities of the things it legislates about. For example, the Torah's laws about damages, ovens, or oxen do not result from the nature of those items, but from Divine command.

Furthermore, the Maharal explains the verse "Ki ner mitzvah v'Torah or"—"For a mitzvah is a lamp, and Torah is light" (Mishlei 6:23)—to mean that an individual mitzvah is a limited, specific act (a lamp), whereas the Torah in its totality is a unified, expansive, non-material light. All mitzvos are not isolated commands but interconnected expressions of one divine intellect. Hence, Torah is more abstract and elevated than even the greatest philosophical ideas.

In closing, the Maharal teaches that one who immerses in Torah—even in areas that appear mundane, such as damages or ritual law—is not learning about "oxen" or "people," but rather learning the decrees of the King, Hashem Himself. Torah is not a commentary on the world—it is the blueprint above the world.

Practical Takeaway

- Engaging in Torah learning is not only spiritually beneficial—it is the only direct avenue to cleave to Hashem, because Torah is His revealed will, not a product of human logic or nature.
- Even areas of Torah that seem technical or physical (like civil law or ritual practices) are vehicles of Divine wisdom, not reflections of the physical world. So learning “mundane” halachic details is actually an act of transcendent connection.
- While worldly knowledge has value, it is always tethered to creation. Torah alone gives access to the infinite and the absolute, making it the ultimate investment for eternal success.

Chassidic (True) Story: The Maharal of Prague

A famous and historically attested story about the Maharal of Prague illustrates his view of Torah as a living, divine force above nature.

The Golem and the Divine Blueprint

In the 16th century, the Jewish community of Prague faced repeated accusations and threats from hostile forces. According to tradition, the Maharal, seeing the dire need for protection, employed

The Maharal of Prague

תפארת ישראל

The Splendor of Israel

Chapter 11 - פְּרָק אֶחָד עָשָׂר - פְּרָק

Kabbalistic knowledge from Sefer Yetzirah to create a Golem—a powerful humanoid figure made from earth, animated by sacred Names of Hashem.

But what is often misunderstood is why the Maharal did it. He was not performing magic. In his own writings and those of his students, it's explained that the Torah itself contains the blueprint of creation. Just as Hashem created the world with Torah, a tzaddik who understands it can draw from those same spiritual foundations to affect reality.

After a period of using the Golem for defense, the Maharal eventually deactivated him, erasing the Shem Hashem (Divine Name) from his forehead. He recognized that the Torah is not to be used to control the world, but to connect to its Source—and such powers must be kept within the framework of kedushah and humility.

 Moral: The Maharal's creation of the Golem was not a demonstration of magical control—but a lived example of the principle taught in this very discourse: Torah is not a product of the world—it is what shapes the world. It is not subject to nature—it commands it.

Source: Natai HaMitzvah, Shivchei HaMaharal, and oral tradition recorded by students of the Maharal and the Beis Din of Prague. **END NOTE]**